

Danmark

Universitetet i Jylland. Omkring Aarhundredskiftet var Planerne om et jysk Universitet — eller bedre: et nyt dansk Universitet i Jylland — stærkt fremme. Aarhus ventede sikkert at blive Universitetsby og grundede baade Bibliotek og Observatorium. Forrige Aar kom der paany Liv i Tanken. Professor Høffding talte paa et stort Møde i Aarhus 1. Marts 1919 om et Universitet i Jylland; han anbefalede stærkt Tankens Virkeliggørelse og udtalte Ønsket om, at den almindelige Undervisning kunde komme de størst mulige Kredse til gode. Ved samme Møde talte Borgmester Drechsel og Direktør Lausen, som begge ønskede, at Adgangen maatte blive aaben for Handlens og Industriens Folk.

Paa Mødet den 14. Juni og paa Mødet i Rigsdagen den 30. Juli 1919 var man ret enig om, at det kommende Universitet ikke blot skulde være en Kopi af Københavns, men arbejde paa en bredere, mere folkelig Grundvold. Adgangen for Handelsfolk og Seminarister skulde gøre lettere og friere. I den Retning talte baade Professorerne Jespersen og Arup samt Borgmester Drechsel.

Men siden i Fjor har man hørt saa lidt til Universitetsplanerne. Det er nu snart et Aar, siden Ministeriet nedsatte et Udvalg, der skulde behandle Sagens økonomiske Side. Den mellemlyggende Tid har jo været stærkt optaget af politiske Kampe; men i vide Kredse af Befolkningen venter man, at der skal ske noget. Den Interesse, som endnu er særdeles levende, skulde nødig dø hen, fordi Kommissionen er optaget af andre Ting. Baade i og udenfor akademiske Kredse er der et almindeligt Ønske om, at Sagen om et Universitet i Jylland maa fremmes hurtigst muligt. Nu da Fehlsborg midlertidigt er udenfor Konkurrencen, er det særligt Aarhus og Viborg, der er interesserede, og endnu er Spørgsmaalet om det projekterede Universitets Plads ikke uddebatteret. Men forhaabentlig vil i det kommende Efteraar Spørgsmaalet rykke sin Løsning nærmere. — Viggo J. von Holstein Rathlou, Dr. phil.

En overraskende Oplysning. Pastor M. Pontoppidan om Almindeligt dansk Præstekonvent. I en Artikel i „Politiken“ med Titlen „Arboe Rasmussen Sagen igen“ skriver Pastor Morten Pontoppidan bl. a. om „Almindeligt dansk Præstekonvent“: „Der var en Forhandling om den nyere Teologi, en Forhandling, jeg overværede, og som gav mig et ligefrem overraskende Indtryk af, i hvilken Grad Præsterne er blevet forstaaende og anerkendende overfor den nye Teologi. Der var to Indledere, som begge i det store og hele nærmest hyldede den, og hos Deltagerne i Ordskeftet mødte den meget mere af Anerkendelse end af Modstand. Ja, der ytrede sig i Virkeligheden kun en meget spagfærdig Modstand, hvorimod baade den ene og den anden yngre Præst stod frem og talte fra Leveren og fortalte os, at det kunde ikke nytte at vilde spørre os Vejen for de nye Tanker og skruer Udviklingen tilbage. Kort sagt, man mødte en meget frisk Luftning, og Arboe Rasmussen vilde slet ikke have været noget særligt sort Faar i den Forsamling.“

Spørgsmaal og Svar. Angaaende Lægmænds Adgang til Præsteembede spørges ifl. „Kri. Dgbl.“: Forlanges der et vist Maal af Kundskaber for Antagelse — eller er det noget, den enkelte Biskop selv kan afgøre? Vil der eventuelt blive oprettet et Kursus for Lægmænd, der

muligvis vil søge Præstetjeneste — eller kan man melde sig hos Biskoppen uden videre? Kan man ikke blive kendt værdig til Præstetjeneste, før der er en Menighed, som ønsker en til Præst — eller kan man indstille sig til Prøve, og hvis man bliver godkendt, fra da af, søge Embede? — Lægmænd.

Foruden danske teologiske Kandidater, svarer nævnte Blad, kan nu ogsaa udenlandske Teologer, Præster ved danske evangelisk-lutherske Frimenigheder, Præster ved evangelisk-lutherske Menigheder uden for Riget, præsteviede Missionærer og Mænd med enhver Art af akademiske Embedseksaminer faa Adgang til at blive Præster i Folkekirken paa visse Betingelser.

Ikke akademiske Mænd, der ikke hører til nogen af de formentlige Klasser, kan kun komme i Betragtning, hvis de i gennem deres Arbejde til Kirkens Tarv har vist sig i Besiddelse af de Egenskaber, der kræves til Præstegerningen. 2. ønskes af en bestemt Menighed og 3. godkendes af Biskoppen efter Prøve. — Alle tre Betingelser maa altsaa være opfyldte. Red.

Flyveruten København—Berlin—Warnemünde aabnet. Efter at „Dansk Luftfartselskab“’s Flyvere i en Ugestid har foretaget Prøveflyvninger, aabnedes den officielle, regelmæssige Lufttrafik København—Warnemünde—Berlin Lørdag Morgen den 7. Aug. med, at Hydroaeroplanet „Daba“ afgik fra Marinens Flyvebaasstation. En Kreds af indbudte, hvoriblandt Luftfartselskabets Direktør Willie Wulf, Luftfartskommissionens Formand, Kaptajn Ullidtz, Chefen for Hærens Flyveskole, Oberstløjtnant Koch, overværede Starten. Før denne holdtes korte Taler af Næstformanden i Luftfartselskabet, Dir. Max Ballin, Kaptajn Grandjean og Generalsekretær for Luftfartskommissionen, Hr. Hollnagel-Jensen.

Saa entrede „Daba“’s Fører, Løjtnant Duus, Mekanikeren og de to Passagerer op. Marinere tog Understøtningen væk. Og fulgt af Hurraraab og gode Ønsker gled Maskinen ud i Sundet for lidt efter at gaa tilvejs. Den 1ste Flyverute var aabnet.

Der vil herefter være daglig Forbindelse med Berlin ad Luftvejen. Billetten koster ca. 400 Kroner.

Luftfartselskabets Formand er Kaptajn Egil Knuth, en af dets vigtigste finansielle Støtter er Etatsraad H. N. Andersen.

Mund- og Klovsygen. Veterinærfysikatet forhandler med sønderjydske Dyrleger. Efter hvad „Kri. Dgbl.“ erfarer ved Henvendelse til Veterinærfysikatet, er der endnu (12. Aug.) ikke blevet konstateret noget Tilfælde af Mund- og Klovsyge paa Sjælland, medens Sygdommen i de sidste Dage er konstateret baade paa Lolland, Falster og paa Fyen.

For at forhindre Sygdommens videre Udbredelse vil Landbrugsministeriet antagelig fuldstændig lukke den gamle Rigsgrænse ved Kongeaen, men endnu er der dog ikke udstedt Bekendtgørelse herom. Efter Anmodning af Veterinærinspektør Povel Hansen, der under Professor Bangs Fraværelse er konstitueret som Veterinærfysikus, er der kommet flere sønderjydske Dyrleger til København for at der kan drøftes, hvorledes man bedst kan forhindre Sygdommens videre Udbredelse.

De sønderjydske Dyrleger mener, at Sygdommen stammer fra et bestemt Mejeri i Omegnen af Aabenraa, men Rigtigheden heraf er endnu ikke konstateret. I de sidste Dage har Mund- og Klovsygen iflg. „Natt.“ af 12. Aug. bredt sig paa Lolland med rivende Hast. Hver Dag foreligger der nye Tilfælde, og der er nu angrebet op imod 500 Stykker Hornkvæg. Man næ-

rer Frygt for, at Sygdommen skal brede sig over hele Øen. Nykøbing, F., 12. Aug. Mund- og Klovsygen, der i den sidste Uge har bredt sig paa Lolland, er nu ogsaa naaet til Falster, hvor der er konstateret Mund- og Klovsyge i Gaardejer Andersens Besætning i Nørre Ørslev. Besætningen tæller 52 Stkr. Kvæg og 55 Svin.

Samfundshjælpen paa Landet. København den 15. August. Der har i Løbet af det sidste Aar været Tilløb til en Syndikalisme blandt Landarbejderne, som, hvis den fik Lov til at udbrede sig videre, vilde kunne betyde en alvorlig Fare for Landets Høst og Landets Forsyning med Brødkorn. Netop i vore Tider maa man være paa Post herover, og man har derfor etableret en Samfundshjælp, som er rettet imod denne Syndikalisme. Det bør ikke forbyse, at „Social-Demokraten“, som ellers er saa interesseret i, at der sikres Befolkningen Brødkorn til en overkommelig Pris, er umaadelig indigneret over et saadant Skridt. Det er ikke andet, end hvad man kunde vente. Bladet er aldrig bange for at regalere Syndikalisterne med grove Skældsord, men det er heller ikke bange for at traktere „Agrarerne“ med endnu grovere Skældsord, hvis der ikke er Brødkorn nok. Og kommer Kornet til at staa og raadne paa Markerne, ved vi nok, hvem Skældsordene kommer til at gaa ud over, selv om Aarsagen er den mest ulovlige og uansvarlige Strike, som tænkes kan. Derfor vil Samfundshjælpen gribe lige saa kraftigt ind i uansvarlige og ulovlige Landarbejderstriker som i en uansvarlig og ulovlig Havnearbejderstrike. Og det er godt det samme.

Det danske Hedeselskab. Ifølge „Hedeselsk. Tidsskr.“ har „Det danske Hedeselskab“ i 1919 haft en samlet Indtægt paa 1,295,468 Kr. 65 Øre og en samlet Udgift paa 1,013,981 Kr. 68 Øre. Beholdningen var altsaa ved Aarets Udgang 281,486 Kr. 97 Øre. Hedeselskabets Ejendommers Værdi sættes til 885,995 Kr. 90 Øre, dets Legatmidler og Fonds til 593,321 Kr. 30 Øre og dets Værdipapirer til 59,480 Kr. Lægges hertil Værdien af Sportarteriel 160,264 Kr. 42 Øre og Kassebeholdninger paa 5431 Kr. 92 Øre paa forskellige Ejendomme, bliver Selskabets samlede Ejendom 1,704,568 Kr. 54 Øre. Hertil bemærkes dog, at mange af disse Aktiver endnu ikke giver direkte Udbytte.

Et hæftigt Tordenvejr. Lynnedslag og Brande. Hjørring, 10. August. Første Gang i Aar drog i Aftes et kraftigt Tordenvejr over Hjørring-Egnen, efterfulgt af en voldsom Regn. Skønt Uvejret strakte sig over det meste af Vendsyssel, har det ikke anrettet større Skade ud over Nedslag i Telefontraade og lignende.

Thisted, 10. August. Under et hæftigt Tordenvejr i Aftes slog et Lyn ned i Gaarden Gammel Hornstrup i Kallerup, tilhørende Proprietær Korsgaard af Tøttrupgaard. Gaardens Udlænger nedbrændte. Besætningen reddedes med Undtagelse af nogle Svin. De nedbrændte Bygninger var forsikrede for ca. 40,000 Kr. Ejeren lider et betydeligt Tab.

Holstebro, 10. Aug. Under et hæftigt Tordenvejr i Aftes, ledsaget af en skybrudlignende Regn, slog et Lyn ned hos P. Tusholt paa Struervejen, ødelagte en Skorsten og molesterede Stuen. Lynet slog endvidere ned i Ole Nielsens Ejendom i Hodsager, der nedbrændte fuldstændig. Besætningen reddedes.

Fra flere Steder paa Holstebro Egnen meldes om lyndræbte Dyr og om Skade paa Telefon- og Lysledninger. I Holstebro By forarsagede det hæftige Regnskyt store Oversvømmelser; mange Kældere var

oversvømmede af Vand, og Værer for store Beløb blev helt eller delvis ødelagt. Brandvæsenet rekvireredes fra flere Steder til at pumpe Vandet op af Kældere.

Randers, 10. August. Et Lyn slog i Aftes ved 12-Tiden ned i Marius Mikkelsen’s Gaard i Store Sjørup. Der indebrændte 9 Kreaturer, 3 Kalve, 7—8 Grise, en Følhoppe og et Føl, samt alle Hønsene. Gaarden var forsikret for 35,000 Kr. Ejeren lider et stort Tab.

Det hæftige Tordenvejr. Et Menneske dræbt. Tordenvejret Tirsdag den 10. August rasede ogsaa voldsomt i Omegnen af Ringkøbing. Lynet slog iflg. „Ringk. A. Dagbl.“ ned i Chr. Glistrups Ejendom i Vesterby og i Chr. Sinkjær’s Gaard i No. Begge Gaardene nedbrændte.

I Madum dræbte Lynet Murer Marius Petersen, der var gaaet udenfor sit Hus for at rense op for Vandet. Han efterlader sig Hustru og 4 smaa Børn.

I Ulfborg slog Lynet ned i Vandaarnet og ødelagde to Elektromotorer. Lynet slog ogsaa ned i Ulfborg Central og anrettede stor Skade. Hos Gaardejer Peter Bertelsen i Ulfborg anrettede et „koldt“ Lyn voldsomt Ravage i hele Huset. Paa Markerne dræbtes adskillige Dyr, og Kornet stod flere Steder i en halv Alen Vand. Paa Telefonledningerne anrettedes der meget stor Skade.

I Ramsing Kirke slog Lynet iflg. „Skive Flkbl.“ ned. Det har rumsteret voldsomt inde i Kirken, splintrat Træværket og slaaet Kalkpuds af.

Viborg, 11. August. Et Lyn slog i Aftes ned i Niels Bæks Ejendom i Hdsø, der nedbrændte med Undtagelse af Stuehuset. En So blev dræbt af Lynet.

Den nye Kreatureksport til Tyskland. Aalborg, den 4. Aug. Saa fik vi da endelig igen vore gamle Opkøbere til Tyskland at se paa vore Markeder, men Gensynet blev os unaftelig en Skuffelse. Det var egentlig ikke Opkøbernes Skyld. De havde anmeldt deres komme paa en saa bly og beskedent Maade som vel muligt. Der blev hverken rørt Piper eller Trommer for at kalde Kvæget frem, bare lige meldt, at de kom, og at de vilde købe, og det havde sin fulde Rigtighed alt sammen.

Det var bare Sælgerne, som overvurderede Situationen. Man regnede just ikke med noget stort Begær, men man regnede med den bestemte Vare, der altid var efterspurgt til Tyskland, absolut prima, og den Vare har det nye tyske Begær i Øjeblikket aldeles ingen Brug for.

Hvad der søges for Tiden, er udelukkende gode, ældre, Fedekøer, noget over den Slags, man kalder Pølsekøer, og noget under det, der plejer at gaa til Norge og København. Paa Aalborg Marked i Gaar erklærede Hr. Streit, at han kunde bruge ca. 100, hvis Priserne ellers passede ham. Hvis ikke, saa kunde Kvæget godt for hans Skyld blive staaende.

Han fik kun 52, vist neppe fordi der var Vanskeligheder med Priserne; men fordi der ikke var mere af den Slags. Priserne var efter sigende i det Væsentlige 60—65 Ø. pr. Pund, noget op til 70—72 Øre.

Dette Opkøb er rent midlertidigt. Centralinkauf ønsker et bestemt Parti til Pølsefabrikation for at forsøge paa den Maade at skaffe Kød til overkommelige Priser for de tyske Arbejdere. Der blev i Gaar fortalt, at det gjaldt 1200 Køer alt i alt og ikke mere. Tallet blev naaet i denne Uge, og Køerne møder igen i næste Uge, og dermed er saa maaske det Bal forbi.

De ældre Køer har forresten paa de sidste Markeder haft lidt Vanskeligheder, saa det er heldigt nok, at de nu for en Tid kan blive begærede, og de vil sikkert næste Uge komme frem i tilstrækkeligt Tal. I denne Uge var Tilførelsen forkert beregnet,

da vi ingen Anelse havde om det nye Begær.

Denne Uges Markeder blev derved lidt uheldige, saa meget mere, som det forkert beregnede tyske Begær kom til at falde sammen med et svagere Begær til Norge og en Nedgang i det nye svenske Begær. Priserne gik ned, og Markederne blev ikke rømmede. — Gr.

Arbejdsforholdene. Det ser nu ifl. „Jyll. Pst.“ endelig ud til, at Sømændene kan faa den nye Overenskomst med Rhederne, Sømændenes Forbund har fra Rhedeforeningen modtaget Meddelelse om, at det af Sømændene fremsatte Overenskomst-Forslag anses for at ligge over det Grundlag for Forhandling, som Rhederne vil antage, hvorfor Sømændene anmodedes om at fremsætte nyt Forslag. Formanden for Sømændenes Forbund, Hr. Bjelkerup-Petersen, har omgaaende svaret, at man ikke ønsker at fremsætte noget andet Forslag; men Sømændene er i Besiddelse af Rhedernes Forligsforslag af 7. Juni, og paa Grundlag af dette er man rede til at forhandle.

Ved Forhandling i Arbejdsgiverforeningen har man faaet bilagt den ejendommelige Konflikt paa Ravnholm Læderfabrik. Arbejdet genoptages snarest muligt, og Arbejderne har frafaldet Kravet om Erstatning for de to Frihedstimer, som gik til Spilde ved et Kørselsuheld.

Murerarbejdsmændenes Fagforening har varslet Strike overfor Murermestrene C. J. Hansen og Dyhrberg i København.

En Del Skovløbere i de nordsjællandske Skove har i den senere Tid været misfornøjede med, at Foreningen for Under-

betjente i Statskovene er gaaet ind under Dansk Arbejdsmændsforbund og er bleven socialistisk præget. Med det Formaal at søge danne en ny, upolitisk Forening havde et Udvalg forledet sammenkaldt til et Møde i Hillerød. Der var mødt ca. 30 Skovløbere, og det vedtoges at danne den nye Forening, der fik Ole Jensen i Maarum til Formand.

Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger har afgivet Strikevarsel overfor Firmast Valdemar Sørensen (Bennetsen & Sønns Eff.) i Korsør.

Danske Mursten for amerikanske Kul. København, 12. August. I Dag er der i Industriraadet ført Forhandling mellem den af Generalkonsul Georg Beech udsendte Repræsentant Chr. Jeppesen og Repræsentanter for samtlige Landets Teglværker. Forhandlingerne drejede sig om en Eksport af danske Mursten til Amerika.

Hr. Jeppesen gjorde opmærksom paa, at en saadan Eksport vil kunne betale sig udmærket for Danmark, navnlig med den nuværende Kurs paa Dollars. Bytte for Murstenene skal Danmark have Kul fra Amerika, saaledes at de Skibe, der bringer Murstenene over, fører Kul med tilbage. Derved dækkes ikke alene det Kulforbrug, som den forøgede Stenproduktion kræver, men der vil ogsaa kunne blive et ret betydeligt Overskud af Kul.

Dersom Sagen gaar i Orden, vil der blive søgt om Udførstilladelse foreløbig for 50 Mill. Mursten. Man nærer begrundet Haab om, at de amerikanske Myndigheder vil give Licens for de tilsvarende Kulladninger.

Kredsmmissionen.

Atlantic Kreds:

Falmouth, Me., Emaus Menighed	\$15.68
Falmouth, Me., Emaus Menighed, (Specielt)	19.82
Mt. Vision, N. Y., Nazareth Menighed	14.25
Brooklyn, N. Y., Salem Menighed	11.70
Brooklyn, N. Y., Salem Menighed (Specielt)	22.00
Boston, Mass., Bethania Menighed	18.21
Boston, Mass., Miss Anna Eriksen	5.00
Westbrook, Me., Mr. M. Fabricius (Specielt)	10.00
Salmonhurst, N. B., Canada, Mr. L. Lauritsen	10.00
Falmouth, Me., Emaus Menighed (Specielt)	47.08
Mt. Vision, N. Y., Nazareth Menighed	11.25
Westbrook, Me., Kollekt ved Pastor C. C. Kloths Indsættelse	73.26
Pen Yan, N. Y., Menigheden	7.13
Boston, Mass., Menigheden	2.55

Til Aarssmøde Delegatens Rejse:

Worcester, Mass., Menigheden	\$4.25
Westbrook, Me., Menigheden	23.80
Boston, Mass., Menigheden	7.82
Plainfield, N. Y., Menigheden	2.86
Brooklyn, N. Y., Menigheden	18.19
Pen Yan, N. Y., Menigheden	6.80
Falmouth, Me., Menigheden	15.95
Mt. Vision, N. Y., Menigheden	6.12
Med Tak modtaget.	
Panduro Rasmussen, Kredskasserer.	

Nye danske Bøger

af

Pastor Asschenfeldt-Hansen

I.

Kirkehistorie. — To store, smukke Bind. Rigt illustreret. Vælsk Bind (¼ Morocco). Sælges for den yderst lave Pris \$7.50. De samme to Bøger i Shirtings-Bind for \$5.50. Kirkehistorien, der er skrevet for Lægfolk, er opbyggelig og letfattelig. Den bør findes i ethvert Hjem.

II.

Desuden har vi af samme Forfatter

TRE BØGER I PRAGT BIND:

1. Hvad staar der skrevet? En Tros- og Sædelære for Menigheden.
2. Vor Bibel og dens Herligheder. En kort Oversigt over den hellige Skrifts Bøger og deres Indhold til Vejledning for Bibellæsere.
3. Ved Gry og ved Kvæld. En bibelsk Andagtsbog med Stykker for Morgen og Aften til hver Dag i Aaret. Alle disse 3 Bøger sælges tilsammen. De er indbunden i ¼ Morocco og koster foreløbig kun \$8.50.

NORDISK KONVERSATIONSLEKSIKON.

Nogle faa Eksemplarer af det ypperlige Værk i seks store smukke og solide Bind kan vi nu levere til den urimeligt billige Pris af \$15.00.

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.